

Як вчаться пташенята?

ПРОЕКТ ПІДГОТУВАЛА

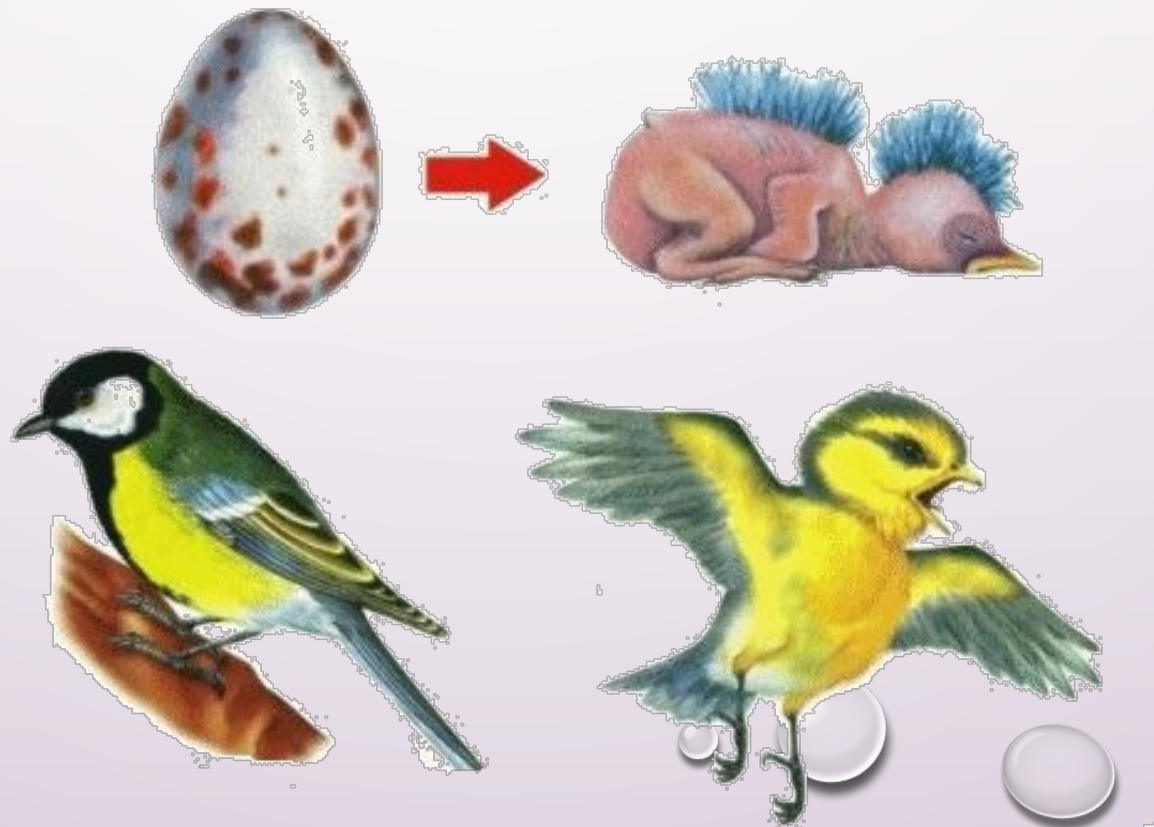
УЧЕНИЦЯ 7-Б КЛАСУ

ЛЕВІНА АННА

ВЧИТЕЛЬ: ГОРДІЄНКО М.Я.

Тема: *Як вчаться пташенята*

Мета: Дізнатися як розвиваються пташенята від яйця до дорослої особини

Вступ

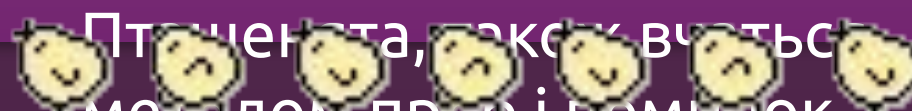
Пташенята мають два основні механізми отримання знань.

- Перший механізм полягає у тому, що вони інстинктивно знають, що їм потрібно робити.

Наприклад, генетично пташенятам передаються знання як і де потрібно будувати гніздо, або які рухи використовувати під час шлюбних танців.

- Другий механізм – навчання. Для того, щоб навчитись співу, пташенята слухають голоси своїх батьків і намагаються за ними повторювати, наслідують поведінку, а іноді й інші звуки.

- Пташенятам властивий механізм раннього навчання (*імпринтинг*) – вони можуть чути голос батьків коли ще перебувають у яйці, і таким чином після вилуплення, легко орієнтуватись де знаходяться їх батьки.

Птахи, вже знаходячись у яйці, розпізнають голоси батьків. Починають відкривати дзьобика та розвивається клювання. Інших необхідних для життя навиків - від простого вміння їсти до співу - вони набувають після появи на світ.

РОЗВИТОК ЕМБРІОНУ

МАМА!!!

ПЕРШІ УРОКИ

Мати – перша, кого бачить пташеня, вилупившись з яйця. Цей образ відбивається в його пам'яті і залишається в ній на все життя, як символ самки.

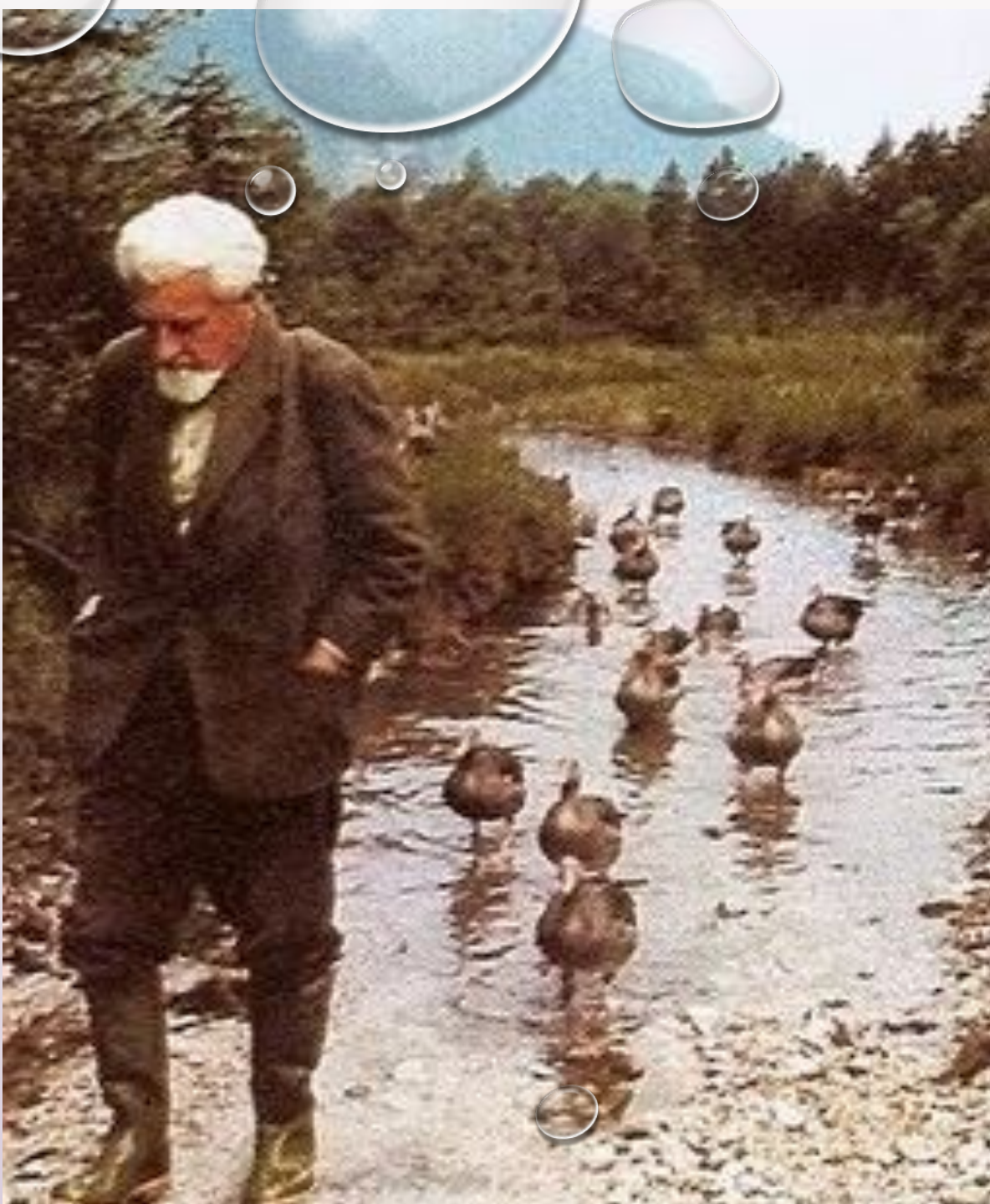

**Каченята вчаться
впізнавати голос
матері, ще
знаходячись в яйці. Її
крякання для
пташенят, які щойно
вилупилися, – сигнал,
що виділяє батьків
серед інших особин.**

У ВИВОДКОВИХ ПТАХІВ З ПЕРШИХ ДНІВ ЖИТТЯ ПТАШЕНЯТА ВСЮДИ ЙДУТЬ ЗА САМКОЮ, КОПІЮЮЧИ ЇЇ РУХИ ТА ПІДКОРЮЮТЬСЯ ЇЇ СИГНАЛАМ. ТАКИМ ЧИНОМ ВОНИ ВЧАТЬСЯ ОБ 'ЄКТАМ ТА СПОСОБАМ ХАРЧУВАННЯ, РОЗПІЗНАВАТИ ВОРОГІВ, СПОСОБАМ ЗАХИСТУ ПРИ ТРИВОЖНИХ СИГНАЛАХ САМКИ

Механізм раннього навчання, або імпринтінгу (відображення) відкрив й описав австрійський лікар, автор етології *Конрад Лоренц*.

Гусенята запам'ятовують не звуки, а рухи. Тому символом матері для них можуть бути інші види тварин, людина і навіть предмет, якщо це буде перший великий рухомий об'єкт, який вони побачать після вилуплення.

*****Етологія – це напрямок зоопсихології, що вивчає поведінку тварин у природних умовах.**

У ПТАХІВ ДЛЯ НАВЧАННЯ ПТАШЕНЯТ
ВАЖЛИВУ РОЛЬ ВІДІГРАЄ ТУРБОТА ПРО НИХ.
ЦЕ НАВЧАННЯ ОХОПЛЮЄ ШИРОКІ ОБЛАСТІ
ЖИТТЯ ПТАХІВ: ЗАХИСТ ВІД ВОРОГІВ,
ХАРЧУВАННЯ, ДОБУВАННЯ ЇЖІ, ПОЛІТ,
ОСОБЛИВОСТІ СПІВУ, ТОЩО.

ЗАХИСТ ВІД НЕБЕЗПЕКИ

- Якщо над гусятами пролетить хижий птах, вони розбігаються і ховаються в траві. Незабаром малюки розуміють, що, наприклад, гусак не становить загрози, і в цьому випадку перестають ховатися.

Пташенят не звертати увагу на неістотні для виживання імпульси навчає мати. Розпізнати небезпеку їм допомагає голос батьків.

У перші дні після вильоту зі свого гнізда батьки пильно стежать за безпекою своїх пташенят.

Якщо раптом у небі з'явився яструб або неподалік підкрадається кішка, вони видають особливий скреготливий звук – сигнал тривоги.

Одного уроку буває цілком достатньо, щоб молоді пернаті запам'ятали на все життя своїх ворогів.

ПТАШКИ ДОГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ МАЛЯТ ДО ТИХ ПІР, ДОКИ ТІ САМІ НЕ ЗМОЖУТЬ ПОДБАТИ ПРО СЕБЕ.

ЛЕБЕДІ ВОЗЯТЬ СВОЇХ ПТАШЕНЯТ НА СПИНІ, ВОНИ ЖИВУТЬ З БАТЬКАМИ БІЛЯ 4-Х МІСЯЦІВ.

БІЛЬШІСТЬ ПТАШЕНЯТ ХОВАЮТЬСЯ ПІД КРИЛОМ МАМИ, ЩОБ БУТИ В БЕЗПЕЦІ.

ГОДУВАННЯ

ОДНИМ З ОСНОВНИХ ЗАВДАНЬ НАВЧАННЯ - НАВЧИТИ ПТАШЕНЯТ ДОБУВАТИ СОБІ КОРМ.

ЦЕЙ ПРОЦЕС ЗАЙМАЄ У ПТАХІВ ВІД ДЕКІЛЬКОХ ТИЖНІВ, ДО ДЕКІЛЬКОХ МІСЯЦІВ, А ДЕЯКИМ І КІЛЬКА РОКІВ НЕДОСТАТНЬО.

НАВЧАННЯ МАНЕВРУВАТИ

САМЦІ СИНІЦІ ВЕЛИКОЇ ТАК НАВЧАЮТЬ СВОЇХ ПТАЩЕНЯТ :
БЕРУТЬ ШМАТОЧОК ЇЖИ,
ПІДЛІТАЮТЬ ДО ГНІЗДА. КОЛИ
ПІДЛІТАЮТЬ ПТАЩЕНЯТА, ВІН
МАНЕВРУЄ МІЖ ГІЛЛЯМ. ЇЖА
ДІСТАЄТЬСЯ ПТАЩЕНЯТІ, ЯКЕ
ПРИЛЕТІЛО ПЕРШИМ.

НАВЧАННЯ ПОШУКУ ЇЖИ

САМКА ДЯТЛА ВЕЛИКОГО
ВСТАВЛЯЄ ШМАТОЧКИ ЇЖИ
В КОРУ ДЕРЕВА І
ВІДЛІТАЄ, ПРИМУШУЮЧИ
ПТАЩЕНЯ ДІСТАТИ КОРМ.

ПОЛІТ

Політ - основний спосіб пересування більшості видів птахів, що допомагає їм шукати їжу, мігрувати і рятуватися від хижаків. Політ є найбільш специфічною формою пересування птахів. В дикій природі птиці тренуються літати самостійно

Ви ніколи не замислювалися над питанням, як вчать літати птахи?

Це по-справжньому чудове і в той же час кумедне видовище, коли ще не зовсім зміцнілий малюк вперше «встає» на крило.

Однак далеко не у всіх птахів перший політ проходить вдачно, тому для нього дуже важливий приклад матері.

Саме вона показує йому в перший раз, як літають птахи, привчаючи своє пташеня практично з самого народження до великої висоти. Адже абсолютно всі пернаті будують свої гнізда високо на дереві, і це не тільки для захисту потомства, тиші і спокою.

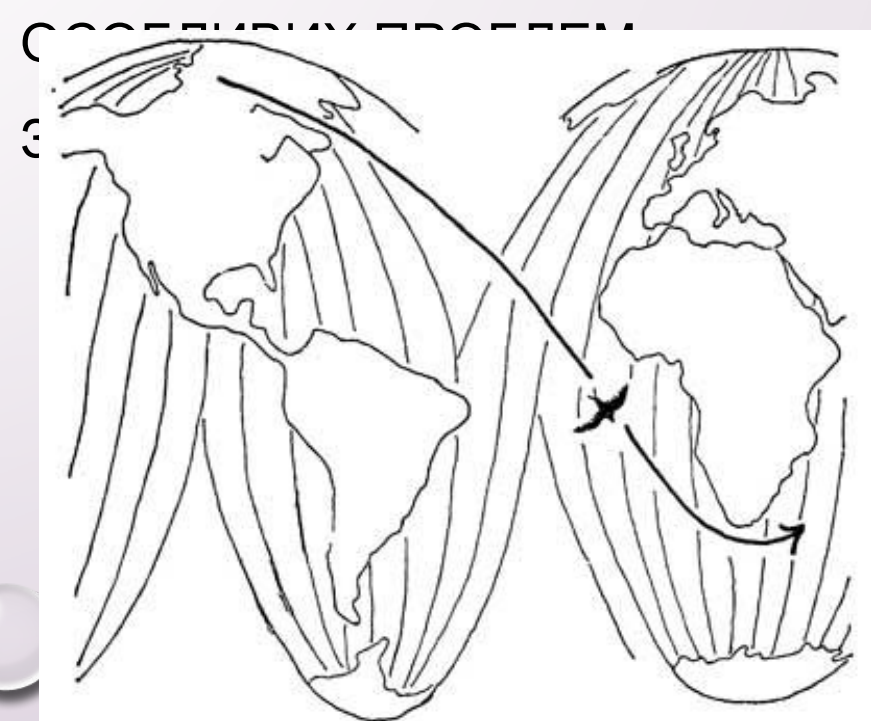
Більшість розташовуються на величезній висоті і для того, щоб пташеня з самого свого народження звикало до незвичайних відчуттів за десятки метрів від землі.

Адже якщо його не буде, птиця приречена на загибель, оскільки у неї зовсім не розвинеться природний інстинкт.

• **ОРІЄНТАЦІЯ ПІД ЧАС ПОЛЬОТУ – ЦЕ ДУЖЕ СКЛАДНЕ ЯВИЩЕ. ЯКЩО ДОРΟΣЛОГО ПТАХА ПЕРЕНЕСТИ У ВІДДАЛЕНЕ ВІД ШЛЯХУ ЙОГО ПЕРЕЛЬОТІВ МІСЦЕ, ТО ВІН БЕЗ**

СВОБІДНИХ ПРОБЛЕМ
Є

НАВЧАННЯ МІГРАЦІЇ

- ПО МАГНІТНОМУ ПОЛЮ ЗЕМЛІ.
- ПО СОНЦЮ.
- З БАТЬКІВСЬКИМИ ОСОБИНАМИ.

***ПОШТОВІ
ГОЛУБИ
МАЮТЬ ДОБРУ
ПАМ'ЯТЬ.***

**ВОНИ З
ЛЕГКІСТЮ
ЗНАХОДЯТЬ
СВІЙ
ГОЛУБНИК.**

НАВЧАННЯ ПЛАВАННЯ

Спостерігаючи за симпатичними, спритними, проворними каченятами на міських ставках і озерах, невимушено нас не покидає запитання – що дозволяє цим пернатим так добре триматися на водній гладі і переміщуватися по ній, ниряючи і затримуючись під водою, як вони здатні переносити мінусові температури і спокійно ходити по обледенілих поверхнях. Навіть каченята 3х-тижневого віку здатні плавати нарівні з дорослими птахами. Відповідь криється в специфічній будові їх тіла.

НАВЧАННЯ СПІВУ

- Для того, що б навчитись співу, пташенята слухають голоси своїх батьків і намагаються за ними повторювати.
- В перший рік у них це виходить не дуже добре, через неповністю сформовані легені. Але вже наступного року вони будуть співати так само, як і дорослі птахи.

У ПТАШЕНЯТ
ГОЛОСОВІ РЕАКЦІЇ
ФОРМУЮТЬСЯ З
НАРОДЖЕННЯ, ПРОТЕ
НОРМАЛЬНЕ
ФОРМУВАННЯ СПІВУ
ВІДБУВАЄТЬСЯ ЗА
УЧАСТІ ДОРΟΣЛИХ
САМЦІВ. У ПАПУГ ТА
ГРАКІВ, ЗДАТНІСТЬ ДО
ЕМІТАЦІЇ, РОЗВИНЕНА
ДОСИТЬ ДОБРЕ. ВОНИ
МОЖУТЬ ЕМІТУВАТИ
РІЗНІ ГОЛОСИ ТА
ЗВУКИ.

НАВЧАННЯ ЧЕРЕЗ НАСЛІДУВАННЯ.

Навчання співу

Священна майна відома як прекрасний імітатор людського голосу. Пташенят майни, яких люди хочуть навчити говорити, забирають з гнізда, поки батьки не навчили їх відтворювати звуки, тобто свист або крик.

Самець зяблика, вирощений окремо від інших птахів свого виду, теж пробує співати, але його спів не схожий на типовий спів зяблика. У загальному, пісні всіх зябликів трохи відрізняються між собою в залежності від того, де живуть птахи.

Австралійський лірохвіст, слухаючи спів інших видів птахів, складає з фрагментів чужих мелодій власну пісню. Він мешкає в непрохідних чагарниках і потребує багатого репертуару, щоб привернути увагу самки.

У природі папуги пробують наслідувати голос свого партнера і, таким чином, укріплюють між собою зв'язок.

ПТАХ ІМІТАТОР

Австралійський лірохвіст

НАВЧАННЯ МЕТОДОМ ПРОБ І ПОМИЛОК

Пробуючи і помиляючись, пташенята дуже швидко вчать ся не потрапляти в неприємні або небезпечні для них ситуації.

Наприклад, жовто-чорні гусениці дуже неприємні на смак.

Пташенята, які декілька разів її скуштували, незабаром перестануть клювати гусінь (навіть нешкідливу) такого ж кольору.

Дуже маленькі каченята інстинктивно скльовують із землі всі дрібні предмети, навіть піщинки.

Невдовзі каченята навчаються відрізнити їстівні предмети від неїстівних.

***У 1921 році в Англії люди вперше помітили, що блакитна синиця дзьобом пробивала на скляній пляшці кришку з фольги, щоб дістатися до смачних вершків. Коли інші птахи пов'язали такий тип поведінки з їжею, вони почали діяти так само.

Зараз там, де й нині розвозять по будинках молоко у пляшках, так поведуться й інші види синиць. Цей трюк засвоїли й інші птахи. Іноді вони навіть супроводжують працівників, які розвозять молоко.

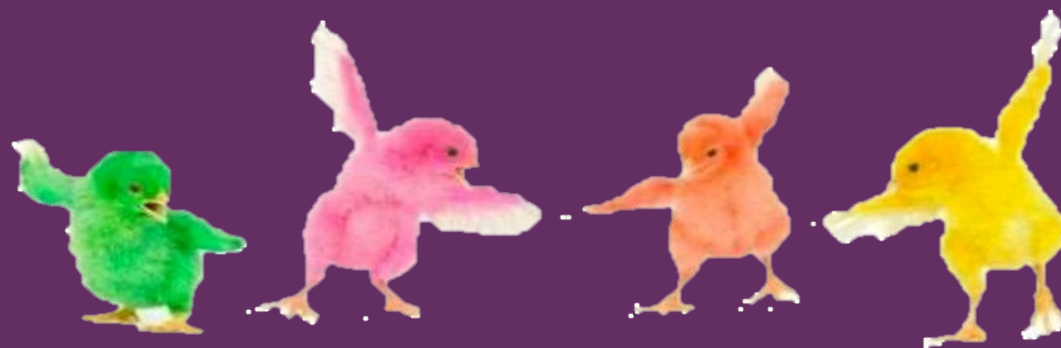

Можна навчити голуба клювати будь-який предмет, якщо за це потім його винагороджувати кормом. Обидві дії в свідомості птахів поєднуються: після скльовування хай і неприємного на смак предмету, людина пригостить улюбленими ласощами.

Чаплі з майами зрозуміли, що риба припливає до крихт, що їх кидають у воду люди.

ВИСНОВОК

Спостерігаючи за розвитком і навчанням пташенят, можна зробити висновок, що велику роль в житті птахів мають інстинкти, які закладаються генетично (*наприклад, як і де потрібно будувати гніздо, або які рухи використовувати під час шлюбних танців*), а також навички, які вони здобувають спостерігаючи і унаслідуючи оточуюче їх середовище.

**ДЯКУЮ ЗА
УВАГУ!**

